

ת"פ 882/08 - מדינת ישראל נגד משה אלעל

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו
ת"פ 882-08 מ.י. משרד התמ"ת המחלקה
המשפטית-עו"ז נ' אל על משה

לפני: כב' השופטת בכירה מיכל לויט
בעניין: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד איילון
נגד

המאשימה

משה אלעל ע"י ב"כ עו"ד סגרון

הנאשם

גזר דין

1. הנאשם הורשע בביצוע עבירה של העסקה שלא כדין של 6 עובדים, עבירה על סעיף 2(א) לחוק עובדים זרים, התשנ"א - 1991.
2. ביום 2.11.14 נשמעו טיעוני הצדדים לפני לעניין העונש.
3. באת כח המאשימה הגישה תדפיס עבירות קודמות של הנאשם, ולפיו העבירה הראשונה המצויינת היא העבירה נשוא כתב אישום זה ולנאשם יש קנס נוסף, כשתאריך העבירה הוא 21.7.08, כלומר מאוחר לעבירה בגינה הורשע הנאשם בתיק זה מיום 16.11.06 (מא/1 טיעון לעונש).
- ב"כ הנאשם טען כי הפלט שהוגש לא היווה חלק מחומר הראיות שהועבר לעיון הנאשם, ולדברי הנאשם, לא עבד כלל בשנת 2008.
- באת כח המאשימה השיבה כי אין זה חלק מחומר הראיות, אלא דו"ח שהוצא לאחר ההרשעה ומציין את הקנסות וההרשעות שיש לנאשם.
- ביה"ד אפשר שהות לב"כ הנאשם להגיב/להוסיף טיעון בהתייחס לדו"ח, בעקבות הדיון, עד ליום 16.11.14.

תגובה/הודעה כאמור לא הוגשה עד למועד מתן גזר הדין.

עמוד 1

טיעוני המאשימה

4. באת כח המאשימה טענה כיבהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, מצווה ביה"ד טרם קביעת העונש הספציפי בתיק לקבוע את מתחם הענישה ההולם את העבירה וזאת בהתעלם מהנאשם הספציפי, שנסיבותיו יבחנו בשלב שאחרי קביעת המתחם.

המאשימה סבורה כי כאשר בוחנים את הערך שנפגע מביצוע העבירה ובמקרה זה העסקת 6 עובדים זרים ללא היתר, כאשר העבירה בוצעה במסגרת משלח היד של הנאשם, וכאשר חלקו של הנאשם לביצוע העבירה היה מלא, יש לקבוע כמתחם הענישה ההולם, הטלת קנס כלכלי שיביא לפגיעה כלכלית לנאשם וזאת על מנת להשיג את ההרתעה הגלומה בענישה.

הקנס המירבי הקבוע לעבירות בחוק הינו 116,800 ₪. במקרה זה הוטל קנס מנהלי שעמד על 5000 ₪ פר עבירה, כלומר פר העסקה של עובד, ולכן המאשימה סבורה שמתחם הענישה אמור להיות בין כפל הקנס המנהלי (10,000 ₪ לעבירה), לבין 60% מהקנס המירבי.

בשלב השני, בבחינת הנסיבות הספציפיות של הנאשם, הרי שמדובר בכתב אישום שהוגש מבלי שהיה שיהוי גבוה בהגשתו. כמו כן, לנאשם יש קנס נוסף, מאוחר לעבירה. העבירה נעשתה במסגרת משלח ידו ומדובר בהעסקה של מספר רב של עובדים.

המאשימה סבורה שגובה הקנס שיש להטיל בתוך המתחם האמור הוא 15,000 ₪ לכל עובד, וסה"כ **90,000 ₪**. ב"כ המאשימה ציינה עוד כי הקנס המנהלי שהוטל על הנאשם היה 30,000 ₪ סה"כ, ובהתאם לסעיף 14 לחוק העבירות המנהליות - גובה הקנס הפלילי לא יפחת מגובה הקנס המנהלי.

בנוסף התבקש כי הנאשם יחתום על התחייבות להימנע מהעבירה בה הורשע וזאת למשך 3 שנים מיום מתן גזר הדין.

טיעוני הנאשם

5. ב"כ הנאשם פירט כי הנאשם הורשע בחודש 6/14, כאשר האירוע הוא מחודש נובמבר 06 וכתב אישום הוגש ב-4/08, מדובר בעבירה שבוצעה לפני כמעט 8 שנים, כאשר מתוכן חלפו שנתיים להגשת כתב אישום, מ-06 עד 08 וכשנה וחצי נוספות כשהמאשימה ביקשה שהות לבדיקה והגישה בקשת דחייה, כאשר חלפו כמעט עוד שנתיים בטענה שהמאשימה מבקשת שהות לבדיקה.

לטענת ב"כ הנאשם, תיקון 113 הוחל בשנת 2012 ואילו כאן מדובר בעבירות שקדמו לכך בשנים רבות. כמו כן טען כי לא הוגש אף לא פס"ד אחד מטעם המאשימה כדי להציג את מתחמי הענישה להן טענה ב"כ המאשימה.

עוד לטענתו, גם אם נלך ברוח תיקון 113, גם אז ישנה משמעות בחוק לגבי ההשפעה של הענישה על הנאשם ומשפחתו, חלוף הזמן, ועוד פרמטרים נוספים.

לטענת ב"כ הנאשם, זכותו של כל אדם במדינה דמוקרטית לנהל את משפטו ולטעון לחפותו. אין צורך להעניש אותו על עצם ניהול המשפט. הדברים עלולים להביא ל"מדרון חלקלק" שבו אנשים יוותרו על זכותם רק מתוך חשש שבתי המשפט יענישו אותם על עצם ניהול התיק.

לטענת ב"כ הנאשם, ביה"ד קבע את שקבע, אולם עיקר הרשעתו של הנאשם היתה מכח חזקות ורואים שהתיק מבחינה ראייתית היה לא פשוט ובית הדין בהכרעתו התייחס לאותו מעסיק נטען, "באסם" או "חן".

ב"כ הנאשם הוסיף כי ביה"ד ראה שהנאשם ניסה לזמן אותו לעדות; כי טענה שנטענה עוד "בשטח", כלפי המפקחים שבקרו במקום. לכן, בסופו של דבר, מבחינתו של הנאשם, גם אם הוא לא פעל נכון, או יכול היה לפעול אחרת, עדיין מבחינתו סובייקטיבית העובדים הובאו על ידי אותו בסאם או חן ואם הוא טעה אזי הוא הוטעה, וגם מהטעם הזה הרי לא היה מנהל הוכחות עד תום, אילולא סבר כך.

פרמטר נוסף הוא משך ההעסקה - משך העסקה של יומיים (הפנה לעמ' 13 ש 11, 12 לפרוט'). כלומר, מדובר על פרק זמן קצר מאוד, פרק הזמן הוא בפרופורציה לרמת הענישה וכאשר מדובר על פרק זמן קצר ביותר, מבוקש שהדבר יהווה משקל לקולא.

בנוסף, לא מדובר בסיכון בטחוני, מכיוון שאותם עובדים היו בעלי היתרים שונים לכניסה לישראל, העובדים היו בעלי היתר לצרכי מסחר, ולאחד מהעובדים אף היה היתר עבודה. אמנם לגבי מעסיק אחר, אבל היה לו היתר. כלומר, אותה סכנה מבחינה ביטחונית פלילית במקרה הזה לא מתקיימת.

לטענת ב"כ הנאשם, בענף הבנייה המדיניות הייתה של "דלת מסתובבת", כשחלק מהעובדים מקבלים היתרים וחלק לא מחדשים להם. לצערנו, רוב רובם של העובדים בתחום, כמו הנאשם, מידי פעם "נופלים" בביצוע אותן עבירות.

לטענת ב"כ הנאשם, מדובר באדם נורמטיבי, לא עברייני.

עוד הפנה ב"כ הנאשם לכך באשר להעסקת שב"ח, התווה ביהמ"ש העליון מתחמי ענישה בתחום הפלילי, והדבר מסתיים בדרך כלל בשל"צ וסנקציה כספית קטנה כאשר מדובר בעבירה ראשונה, של כמה אלפי שקלים.

עוד הוסיף בפאן האישי כי הנאשם בן 50, עובד, נשוי ואב ל-4 ילדים, סמוכים כולם על שולחנו. הוא מפרנס עיקרי. אשתו משתכרת שכר נמוך מאוד. מדובר באדם שמגיע ממשפחה מרובת ילדים, שמונה 11 אחים ועבר

טרגיות לא פשוטות. אחותו של הנאשם נהרגה בתאונת דרכים ו הנאשם הפך אב לשלושת ילדיה לכל דבר ומסייע להם. הוריו נפגעי פעולות הנאצים. הנאשם הוא בן בכור ושימש כאב ל-11 אחיו. לפני שנה חווה טרגדיה נוספת של מות אימו והאב הפך להיות סיעודי וגם אחריות זו מוטלת על כתפיו של הנאשם.

לפיכך, לטענת ב"כ הנאשם, כאשר אנחנו מדברים על פגיעה כלכלית, אז הפגיעה היא לא רק במשפחה הגרעינית, אלא פגיעה רחבת היקף הכוללת צדדים שלישיים ורביעים.

עוד הוסיף כי גם "תקופת הזוהר" של הבנייה הסתיימה, והנאשם בימים מחפש את המשך דרכו מזה כשנה וחצי, כאשר ביה"ד מודע לאפשרויות התעסוקה של אדם בן 50 אב ל-4 ילדים למצוא פרנסה.

יחד עם זאת, מדובר במי שלא הרים ידיים וגם לאחרונה במבצע "צוק איתן" התנדב ותרם את תרומתו למדינה, כמו גם שירות צבאי מלא. הנאשם בנה במשך חייו "בעשר אצבעות".

עוד התבקש ביה"ד לקחת בחשבון גם את חלוף הזמן, כאשר סעיף 14ב לחוק עבירות מנהליות נותן אפשרות לביה"ד להפחית את גובה הקנס אם ראה נסיבות מיוחדות לעשות כן.

ביה"ד התבקש שלא להחמיר בעונשו של הנאשם, להפחית באופן משמעותי מהקנס ולפרוס את תשלומיו באופן שיוכל לעמוד בו.

6. אף הנאשם הוסיף את דברו וביקש להתחשב בכל התקופה שעבר. לדבריו, לא היתה לו כל כוונה להעסיק פועלים לא חוקיים. הוא שירת 4 שנים בצבא ועשה מילואים כל השנים. לדבריו, לא ילך נגד חוק המדינה. ופה היה דבר שאולי אותו באסם או חן הוליכו אותו שולל. הוא הבטיח שהדבר לא יחזור שנית, כי הוא "עם ענף הבנייה סיים". לדבריו הוא לוקח אחריות ומבקש סליחה.

גזר הדין

7. שקלתי את כלל הנסיבות והטיעונים לכאן ולכאן.

8. ביום 10.1.12 פורסם תיקון מספר 113 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, בדבר "הבניית שיקול הדעת המשפטי בענישה".

בהתאם להוראות התחולה, "תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו" והוראותיו "יחולו על הליכים שביום התחילה טרם ניתנה בהם הכרעת הדין".

בהתאם, ונוכח מועד מתן הכרעת הדין בהליך זה - חל על ענייננו התיקון האמור.

9. סעיף 40ב' לחוק העונשין קובע: **"העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו (בסימן זה - העיקרון המנחה)".**

המחוקק הוסיף וקבע במסגרת התיקון לחוק כי על ביהמ"ש לקבוע **"מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעיקרון המנחה"**, להתחשב לצורך כך **"בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40 ט"**. יש להתחשב בנזק שנגרם מביצוע העבירה, הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה, מידת השליטה שלו על מעשהו וגם מצבו הכלכלי של הנאשם.

10. כמו כן, נדרש ביה"ד לקבוע את העונש המתאים לנאשם במסגרת אותו מתחם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כמפורט בסעיף 40 י"א, וביניהן הפגיעה של העונש בנאשם ובמשפחתו, הנזקים שנגרמו לנאשם כתוצאה מביצוע העבירה ומהרשעתו, נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, מאמציו לתיקון תוצאות העבירה, נסיבות חיים קשות של הנאשם שהייתה להם השפעה על ביצוע מעשה העבירה, התנהגות רשויות אכיפת החוק, התנהגותו החיובית של הנאשם ותרומתו לחברה, עברו הפלילי של הנאשם או העדרו וכן חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה. (ר ע"פ 8641/12 **סעד נ' מדינת ישראל** (05.08.13)).

11. סעיף 14 לחוק העבירות המנהליות, התשמ"ו - 1985, קובע כי אין לגזור קנס שהוא נמוך מהקנס המנהלי (נכון למועד ביצוע העבירה) אלא **"מנימוקים שיירשמו"**.

מעבר לכך, ההלכה שיצאה מפי בית הדין הארצי לעבודה הינה כי נקודת המוצא צריכה להיות, למעט במקרים מיוחדים, כפל הקנס המנהלי (ע"פ 74/09 **מדינת ישראל נ' זיו אלון דור טכנולוגיות בע"מ** (10.05.10), וראה לאחרונה ע"פ 57160-01-14 **מ"י נ' חדוות הורים בע"מ**, 8.11.14, סעיף 21 לפסק הדין).

12. לאחר ששקלתי את כלל האינטרסים העומדים על הפרק סברתי כי מתחם הענישה ההולם לעבירה בה הורשע הנאשם צריך להיקבע בשיעור של בין כפל הקנס המנהלי ל-60% מהקנס המירבי הקבוע לעבירה. זאת, בשים לב לפסיקה העניפה בעניין זה וטיבה של העבירה, שיש לה השלכות חברתיות, כלכליות קשות כפי שנקבע לא אחת בפסיקה.

13. במישור הנוסף, נסיבות הקשורות בנאשם עצמו, הרי שביצוע העבירה במסגרת משלח ידו של הנאשם

ומשיקולים כלכליים, מטה את הכף לחובתו.

14. עם זאת, נסיבות נוספות הכרוכות בחלוק הזמן, אמונתו הסובייקטיבית של הנאשם, משך ההעסקה הקצר ביותר (כיומיים); נטילת האחריות ובקשת המחילה של הנאשם וכן הנסיבות האישיות, גילו: מצבו הכלכלי, התעסוקתי והמשפחתי, גם בהיבט הרחב - כל אלו פועלות לטובת הקלת דינו.

15. כמו כן, סעיף 40ג(ב) **סיפא** לחוק העונשין קובע כי בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם, בין היתר, בשל שיקולי שיקום, על פי סעיף 40ד לחוק העונשין.

במקרה זה ראיתי לנכון להפעיל סמכות זו, בשים לב למצבו הכלכלי, תעסוקתי והאישי- משפחתי של הנאשם והחשש כי הטלת קנס כספי כבד מידי עלול לפגוע ביכולתו לפרנס את עצמו ומשפחתו, לרבות קטינים נוספים הסמוכים על שולחנו.

16. לפיכך, בשים לב לכלל השיקולים דלעיל, ואף מכוח הסמכות לחרוג, משיקולי שיקום, ממתחם הענישה ההולם על פי סעיף 40ג(ב) סיפא לחוק העונשין, הריני גוזרת על הנאשם קנס בסכום כולל של **36,000 ש"ח**, אשר ישולם ב-24 תשלומים חודשיים שווים ורצופים בסך של 1,500 ש"ח כל תשלום, החל מיום 21.4.15 ובכל חודש עוקב.

17. בנוסף הריני מורה כי על הנאשם לחתום על התחייבות להימנע מביצוע העבירה נשוא כתב האישום, וזאת לתקופה של 3 שנים, שאם לא כן, יוטל עליו קנס בגובה הקנס המרבי הקבוע בחוק לעבירה.

הנאשם יפנה למזכירות לצורך חתימה על התחייבות כאמור - עד ליום 21.4.15.

18. גזר הדין ישלח לצדדים, בהתאם להסכמתם במעמד הדיון.

ניתן היום, י"ג אדר תשע"ה, 4 במרץ 2015, בהעדר הצדדים.